

Representantforslag 19 S

(2013–2014)

fra stortingsrepresentantene Terje Breivik og Ketil Kjenseth

Dokument 8:19 S (2013–2014)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Breivik og Ketil Kjenseth om etablering av en nasjonal bredbåndsplan

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne mener det skal etableres en nasjonal plan for utbygging av bredbåndsinfrastruktur.

Tilgang til gode bredbåndstjenester er et nødvendighetsgode for private husholdninger, næringsliv og offentlig forvaltning, og har vært bakgrunn for politiske målsettinger de siste årene.

Store fremtidige samfunnsmessige utfordringer står og faller på tilgang til bredbånd som grunnleggende infrastruktur, eksempelvis innen områder som:

- Fornyning av offentlig sektor
- Utdanning og digital kompetanse
- Helse, omsorg og velferd
- Næringspolitikk

Regjeringen Stoltenbergs ambisjoner innen bredbånd begrenset seg til å:

«fortsette arbeidet for å tilrettelegge for bredbånd med tilstrekkelig kapasitet til å møte fremtidige behov innen skole, helse, næringsliv og husholdninger i hele landet».

I Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FACD) sin rapport, Bredbåndsdekning 2013, heter det at det er:

«... store forskjeller mellom grisgrendte og tettbygde strøk. Rundt 89 % av husstander i tettbygde strøk har tilbud om et høykapasitetsnett. Tilsvarende

tall for grisgrendte strøk er 19 %. Forskjellen er også stor når man sammenlikner andre aksessmetoder. Den viktigste årsaken til denne forskjellen er at utbyggingskostnaden per bygning vanligvis er langt høyere i grisgrendte strøk».

Dette betyr i praksis at det i dag er etablert digitale klasseskiller mellom tettbygde områder og områder med spredt bebyggelse – eller også innad i lokalsamfunn.

For å kunne tilby gode og fremtidsrettede bredbåndstjenester både i tettbygde og i grisgrendte strøk på en effektiv måte, må det etableres en nasjonal plan for bredbåndsutbygging for å sikre lik tilgang til bredbåndstjenester uavhengig av geografisk tilhørighet. Dermed er også bredbåndsutbygging et viktig distriktpolitisk virkemiddel.

Bredbåndspolitisk ambisjon

En nasjonal bredbåndspolitisk ambisjon må tuftes på følgende tre hovedpilarer:

1. Nasjonal bredbåndsplan (tilgangsnett)

Forslagsstillerne ønsker at husholdninger, næringsliv og offentlige virksomheter skal ha tilgang (aksess) til 100 Mb/s bredbånd med 40 pst. dekningsgrad innen 2015, og med 90 pst. dekningsgrad innen 2020. Målsettingen er ambisiøs, men like fullt praktisk gjennomførbart.

Kostnadene knyttet til denne ambisjonen er i Nexias dekningsrapport estimert til mellom 2,5 og 3,7 mrd. kroner. Anslagsvis vil markedsaktørene være villige til å løfte om lag halvparten av kostnadene (ca. 25 000 kroner pr. tilknytning), og restbeløpet må trolig utformes som et spleiselag mellom lokalsamfunn, næringsliv, husholdninger og det offentlige.

En forutsetning for å oppnå målsettingen er derfor å videreføre og videreutvikle offentlige støtteordninger for drift og utbygging i grisgrendte strøk og andre områder uten dekning (hvite flekker). Bredbåndsbyggingen er i dag markedsstyrt, og incentivordninger må anvendes der markedet av kostnadmessige årsaker ikke bygger ut (dvs. der hvor etableringskostnadene overstiger 25 000 kroner).

I bedriftsmarkedet er behovet for støtte begrenset til behov for felles rammevilkår for å stimulere til så rask utbygging av fibernett som mulig. I grisgrendte strøk, i hovedsak i privatmarkedet, vil det i større grad være behov for samarbeid mellom kommersielle aktører og myndigheter for å realisere rask økning av fiberdekning.

Langt viktigere enn finansielle incentiv- og støtteordninger er det imidlertid å fjerne hindre for utbygging ved å tillempe forskrifter og regelverk, eksempelvis graveforskriften. En tillempling av forskriften kan i enkelte tilfeller redusere fremføringskostnaden med inntil 50 pst. Andre eksempler på kostnadsreduserende tiltak kan være fjerning av eieendomsskatt på teleinstallasjoner.

Oppsummert blir de fire viktigste underpunktene som følger:

- Minst 90 pst. dekning på 100 Mb/s innen 2020.
- Videreutvikle eksisterende incentivordninger.
- Øke andelen frekvensspektrum til radiobasert bredbåndstilgang.
- Etablere kostnadsreduserende tiltak (f.eks. revurdert graveforskrift).

2. Etablere et nytt nasjonalt stamnett

Alle samfunnskritiske ekomtjenester, mobil- og nødnettjenester hviler til syvende og sist på Telenors stamnett. Selv om det er flere ekom- og telekomaktører som har egne bakkenett, er det få eller ingen aktører som ikke er avhengige av å leie kapasitet av Telenor for å sy sammen egne nett. Både fra et forbrukerperspektiv, konkurranseperspektiv og ikke minst et sårbarhets- og sikkerhetsperspektiv er det derfor avgjørende at det offentlige i samspill med næringen bidrar til et nasjonalt stamnett nummer to.

Historien og klimaendringene taler sitt klare språk om at telenettene for fremtiden må gjøres mer robuste og tåle flere stormer og flommer. I Sogn og Fjordane fylke tok det mer enn to år før alle skadene etter «Dagmar»-stormen var brakt i orden, noe som gikk hardt utover mobil- og bredbåndsdekning i deler av distriktet.

Et nytt nasjonalt stamnett vil hilse svært velkommen av flere bransjeaktører som etterlyser et solid og landsdekkende alternativ til Telenor. Det er i sammenheng naturlig å se nærmere på energiselskaperes fibernett. Disse følger som oftest alternative tra-

séer til Telenors traséer, noe som er svært positivt i et sårbarhets- og sikkerhetsperspektiv. Forslagsstillerne er også kjent med at Jerbaneverket legger en god del fiber for tiden.

3. Styrking av kapasitet mot utlandet

I et eksportperspektiv har Norge store muligheter for å videreutvikle sin eksisterende kunnskapsbaserte industri- og næringsvirksomhet, bl.a. innenfor IKT-området og det som kalles nestegenerasjons tungindustri – datasentre. Datasentrene kjennetegnes ved et høyt energiforbruk (ofte flere 10-talls MW) og krav til ekstremt høy båndbredde. Men ikke minst har bransjeaktørene skyhøye krav til integritet, dvs. krav til at data og informasjon lagres og transporteres trygt og sikkert uten fremmed parts innsyn eller innbrudd.

I dag går brorparten av mobil- og datatrafikken til utlandet via Sverige, hvor de siste tiders avsløringer viser at all trafikk gjennom Sverige kan bli/blir avlyttet.

Kombinert gjør disse faktorene Norge til en relativt uinteressant aktør for etablering av datasentre. Etablering av fiberkapasitet ut av Norge under norsk kontroll vil først og fremst styrke en allerede svak fiberkapasitet ut av Norge, og vil gi nytt grunnlag for eksisterende IKT-næring og øke mulighetene for en sterkt voksende datalagringsindustri.

I første kvartal 2014 åpnes fiberkabel mellom Kristiansand og Tjele i Danmark, hvor Statnett legger fiberkabel sammen med egen kraftkabel. Statnett må i det videre instrueres om å prosjektere fiberkabler for sine fremtidige innenlands- og utenlandsprosjekter. Felles fremføring betyr lavere etableringskostnader, og bransjeaktørene må inviteres til deltakelse i slike prosjekter uten å belaste Statnetts organisasjon.

Det er flere alternativer som kan realisere økt kapasitet mot utlandet, og noen alternativer som kan og bør vurderes er:

- Eksisterende fiber på norsk sokkel via oljeinstallasjoner til Storbritannia og Danmark (dette er trolig det alternativet som raskest kan realiseres).
- Ny fiberkabel til Tyskland. Ikke minst er dette aktuelt om Tyskland realiserer egen transatlantisk kabel, samt at dette gir god tilgang til store utvekslingsnoder som Frankfurt, Amsterdam m.fl.
- Ny fiberkabel til Storbritannia. Dette gir mulighet for enkel redundant (dublert) forbindelse til kontinentet via Storbritannia.
- Egen norsk, transatlantisk kabel. Denne åpner mulighetene for tettere industrielt samarbeid mellom Norge og USA.
- Kabel til Island (som alt har egen kabel til USA).

Oppsummering

Forslagsstillerne mener det skal etableres en nasjonal bredbåndsplan for Norge. Målet er å sikre et fundament for fornying av offentlig sektor, bedre omsorgs- og velferdstjenester og offensiv næringspolitikk.

Bredbåndsplanen skal være tuftet på følgende tre hovedpilarer:

- Ambisjon om minst 90 pst. dekning på 100 Mb/s bredbånd innen 2020.
- Legge til rette for etablering av et nytt nasjonalt stamnett (bakkebasert nett).

- Bidra til styrking av utenlandskapasitet ved å legge til rette for etablering av nye undersjøiske kabler.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen snarest etablere en nasjonal bredbåndsplan.

29. januar 2014

